



Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije



Kmetijski inštitut Slovenije

KGZS - Zavod Novo mesto

KGZS - Zavod Ljubljana



PREDIKAT

Tehnološko navodilo 1/2016 - jagode

Uspešnost pridelave jagod največkrat merimo v količini dobro prodanih jagod, številu zadovoljnih kupcev in vzpostavitvi dobrega partnerskega odnosa med pridelovalci in potrošniki. Smo del globalnega trga in tega dejstva ne moremo več izključiti iz našega življenja. Vendar imamo ostale privilegije: imamo sveža in dobra tla, ugodno klimo in smo dežela kratkih razdalj, kar omogoča, da ponudimo domačim kupcem jagode v vsakem trenutku v najboljši zrelosti. Potrebno je doseči večjo prepoznavnost domače slovenske jagode, jo čim bolj približati našim potrošnikom ter preseči občasno hudovanje nad uvoženo jagodo. Prav tako nimamo pravega recepta, kako se zoperstaviti preprodajalcem, ki pod znamko slovenske jagode prodajajo uvoženo blago. Naš najpomembnejši adut so najboljše, najbolj sveže in najmanj »kemizirane« jagode. Nizka prodajna cena še nikoli ni trajno pospeševala prodajo v neakovostnih jagod. Slovenci smo v največji meri sezonski jedci in pojemo največ jagod v maju in juniju, ko na naših poljih zorijo jagode. Smo tudi dokaj zvesti kupci domačih jagod, vendar se tudi tukaj zvestoba hitro lahko konča, če kupimo lepe, vendar neokusne jagode.

K uspešni pridelavi lahko veliko doprinesemo s stalnim izobraževanjem in medsebojnim izmenjevanjem mnenj ter izkušenj. Z namenom pridelave dobrih jagod in pripravo čim bolj aktualnih in uporabnih strokovnih informacij, smo že pred leti združili moči strokovnjaki iz Kmetijskega inštituta Slovenije, zasebnih in javnih svetovalnih služb. Minula sezona jagod je ponovno pokazala, da pridelovalci s svojo dejavnostjo v največji meri ustvarjamo končno kakovost jagod. Tehnologija pridelave je dokaj enostavna, če dela izvajamo dosledno in pravočasno.

V pomoč v pridelavi smo vam pripravili kratke napotke, s katerimi vas želimo spomniti na nekatera najpomembnejša opravila v nasadu jagod v spomladanskem času.

Toplo vreme je v minulem tednu prebudilo grmiče jagod in na najtoplejših legah so že vidne spremembe na poganjkih, ki so pričeli z rastjo. V današnjem prispevku vas bomo spomnili in opozorili na nekatere posebnosti, ki jih je koristno upoštevati pri čiščenju nasada jagod v tem letu.

Prvo opravilo v nasadu jagod je čiščenje sadik jagod. Porezati je potrebno vse suho listje in živice. Priporočamo, da vse odpadlo listje iznesete iz nasada. Ker čiščenje pospeši rast jagod, so nežni listi veliko bolj občutljivi na poškodbe zaradi mraza. Priporočamo, da v primeru napovedanih nizkih T pod -5°C , očiščeni del nasada zavarujete s pokrivnimi tkaninami. Izkušnje so pokazale, da pokrivne tkanine omilijo poškodbe oziroma je pod njimi T do 3°C

višja temperatura kot na prostem. V primeru napovedi še nižjih temperatur, pokrijte nasad z dvojno tkanino.

V kolikor bodo toplemu vremenu sledile ohladike in nasadi ne bodo pokriti z snežno odejo, lahko v tem razvojnem stadiju pričakujemo poškodbe od mraza tudi v neočiščenih nasadih pri temperaturah pod -8°C . Pridelovalcem jagod v takih razmerah priporočamo prekrivanje nasadov z vrtnarskimi tkaninami ali koprenami. Še posebej je tako varovanje sadik koristno izvesti na zatišnih legah, kjer nizke temperature vztrajajo dlje časa oziroma večji del dopoldneva. Stopnja poškodovanosti poganjkov je v povezavi s časom trajanjem nizkih temperatur.

Ker s časom čiščenja bistveno vplivamo tudi na začetek dozorevanja jagod, je smiselno pričeti z tem opravilom, vendar ne pozabite spremljati vremenske napovedi. Pri kasnejšem čiščenju je potrebno paziti, da ne odrežete oziroma ne poškodujete novo izraslih listov.

Pri pregledu nasadov jagod v minulem tednu, smo na najhladnejših legah ugotovili poškodbe na poganjkih v večletnih nasadih, ki so jih povzročile nekoliko nižje temperature v januarju. Zato priporočamo, da pred čiščenjem nasada dobro preverite stanje v vašem nasadu. Prečno prežite najvišje rastoče poganjke in pogledajte barvo rezne ploskve. Zdravo in dobro stanje izraža svetla barva prereza. V kolikor je rezna ploskev porjavela, lahko sklepamo, da so poganjki pomrzli. Poškodbe smo zasledili le v večletnih nasadih, kjer so poganjki nekoliko bolj dvignjeni nad tlemi in tako tudi bolj izpostavljeni mrazu. V enoletnih nasadih teh poškodb nismo opazili.

Za pridelavo debelejših in okusnejših plodov, je v večletnem nasadu priporočljivo redčenje poganjkov. V odvisnosti od sorte in stanja v nasadu priporočamo, da ne presežemo števila 5 poganjkov na sadilno mesto. Način izrezovanja poganjkov je potrebno prilagoditi stopnji poškodovanosti v nasadu. Ciljno izrezujemo poškodovane in puščamo nepoškodovane nižje ležeče poganjke.

V kolikor bi v nasadu ugotovili večji delež poškodb od mraza, svetujemo, da pomrznjene nasade pokrijete z visokimi tuneli šele tik pred cvetenjem. V tem primeru bo razvoj rastlin potekal počasneje in se prizadeto tkivo se bo pri tem nekoliko obnovilo.

Takoj po čiščenju nasada je priporočljivo nasad zaščititi z sredstvi, ki vsebujejo baker. Ker pri nas v pridelavi jagod nimamo dovoljenega nobenega bakrenega fitofarmaceutskega sredstva, lahko uporabite foliarna gnojila, ki vsebujejo baker: LabiCuper (dovoljen tudi v eko), Coptrel,.



Pri čiščenju nasada bodite pozorni na pojav navadne ali fižolove pršice *Tetranychus urticae*. Prezimijo rdeče odrasle samice, ki jih ob toplen vremenu opazimo na spodnji strani listov. V zadnjih letih smo v naj zgodnejše pokritih nasadih jagod (tunel + pokrivna tkanina) ponekod zasledili močnejši pojav jagodne pršice, ki ni vidna z prostim očesom. Znaki se največkrat kažejo kot zverženi listni in cvetni peclji ter listi nepravilnih oblik. V obeh primerih se o varstvu posvetujte z strokovnimi službami.

Ne pozabite na zračenje tunela!

Namakanje

Poskrbeti je potrebno za brezhibno delovanje namakalnega sistema. Koristno je, da pravočasno preizkusite »vodotesnost« cevi. Ponekod so nasadi močno prizadeti od voluharja in miši in pričakovati je, da so ponekod poškodovane tudi namakalne cevi.

Jagod ne smemo preveč namakati. Preveč vode jagodam bolj škodi kot premalo, zato nikar ne posiljujte z namakanjem z gnojili (fertigacija) mokrih tal. Težja tla so ponekod še vedno nacejena z vodo, medtem pa je situacija na lahkih tleh povsem drugačna. Zelo težko je ponovno vzpostaviti enakomerno vlažnost tal, če bomo dopustili, da se tla preveč izsušijo. Dobro preverite stanje tal in se odločite za namakanje vedno na osnovi preizkusa vlažnosti tal. Odločitev o količini in turnusih namakanja naj bodo vedno odvisni od tipa tal, evapotranspiracije (ET), sprotne kontrole vlažnosti tal (tenziometer, ročni preizkus), posajenih sort ter vremenskih razmer

Dognojevanje

Večina pridelovalcev sadi jagode na najboljša zemljišča, ki jih tudi izdatno pognoji z hlevskim gnojem in mineralnimi gnojili. V takih primerih dognojevanje enoletnih nasadov ni potrebno. V kolikor se boste odločili za namakanje z dognojevanjem, bodite pozorni na navodila za uporabo.

Korenine pričnejo z rastjo pri $T_{tal} 7 - 8^{\circ} C$; nadzemni del pri $T 2 - 8^{\circ} C$ (Nikolič, Milojevič; 2010).

.

Da bi bili naši nasveti čim bolj koristni, vas vabimo da se nam oglasite s predlogi.

Pripravila:
skupina za jagodičje